

La dràstica reducció del turisme ha estat un cop dur per a l'economia d'Egipte, que viu els moments més delicats dels darrers vint anys. El lent camí de la transició política no hi ajuda pas gaire.

La inestabilitat política frena l'economia egípcia

Els venedors de Khan el-Khalili, el famós mercat situat al barri vell del Caire, es passen el dia asseguts, mig avorrits, fumant i fullejant el diari. Per a ells, i per a les altres desenes de milers de persones que es guanyen la vida gràcies al turisme, la revolució egípcia no és pas un bon negoci. Si més no a curt termini. Durant

la primera meitat del 2011, el turisme, una de les principals indústries a Egipte, ha caigut d'un 35%, segons les dades del Ministeri de Turisme.

En concret, aquest enfonsament, sumat als descomptes que s'han trobat obligats a aplicar els operadors turístics, ha representat una pèrdua d'ingressos valorada en uns 2.300 milions

d'euros. La inestabilitat social i política, però, no ha afectat solament aquest sector, que aporta un 11% del PIB, sinó el conjunt de l'economia egípcia, cosa que ja comencen a notar en un grau més alt o més baix les butxaques de la majoria dels ciutadans.

La caiguda de les inversions estrangeres i el gran nombre de vagues convocades en diversos sectors clau del teixit econòmic han perjudicat notablement la productivitat del país. D'acord amb les darreres previsions del Fons Monetari Internacional (FMI), enguany el PIB del país creixerà d'un 1,5%, xifra sensiblement inferior al 6% previst no fa pas gaires mesos. Per al 2012, l'FMI espera un creixement del 2,5%. Ara bé, segons alguns economistes egipcis, aquestes estimacions encara són massa optimistes, i apunten que el país caurà en una recessió.

Sigui com sigui, l'economia egípcia, que els darrers anys s'havia expandit a unes taxes superiors al 5%, haurà rebut el cop més dur dels dos últims decennis. Aquesta frenada de l'acti-

El turisme, una de les primeres indústries d'Egipte, ha caigut d'un 35% el primer semestre. A dalt, un mercat del Caire buit de compradors.

La junta militar que administra Egipte ha refusat un préstec de l'FMI de milers de milions de dòlars, tot i que les reserves de divises s'evaporen.

tat econòmica és un fet especialment dolorós en un país amb un alt nivell de creixement demogràfic, i on un 40% de la població viu amb menys de 2 dòlars el dia. Segons els experts, el PIB del país ha de créixer a un ritme de prop del 6% anual per a poder absorbir els 800.000 joves que cada any s'incorporen al mercat laboral.

El marge de maniobra per a insuflar liquiditat amb què compta l'exèrcit és molt limitat. Aquests darrers vuit mesos, les reserves de divises s'han evaporat a un ritme vertiginós. Es calcula que les arques públiques han passat de comptar amb 36.000 milions de dòlars a principi d'any, a només 25.000 milions. Malgrat això, el Consell Superior de les Forces Armades, la junta militar que administra el país des de la dimissió de Mubàrak, s'ha negat a acceptar l'oferta d'un préstec de l'FMI per valor d'uns quants milers de milions de dòlars.

L'argument del ministre d'Economia per a refusar l'ajuda internacional a l'hora d'equilibrar els comptes públics és que no volen carregar l'esquena de les futures generacions amb nous deutes. Ara, la verdadera raó podria ser la mala imatge que té l'FMI entre la població –per haver aconsellat el règim de Mubàrak–, a més dels instints naci-

onalistes d'una societat farta de seguir els dictats d'occident en qüestions que concerneixen la sobirania nacional.

L'alentiment del procés de transició decidit per l'exèrcit no ajudarà precisament l'economia egípcia a recuperar la pistonada perduda, perquè prolonga la incertesa legal i política, un dels factors clau per als inversors estrangers a l'hora de decidir a quin país canalitzen els seus estalvis. De fet, des que va agafar les regnes del país, la junta militar no ha presentat cap pla econòmic específic, ni ha pres cap decisió de pes.

De resultes d'això, la conflictivitat laboral ha augmentat considerablement aquests últims temps. Si bé és cert que la principal demanda popular a la plaça de Tahrir era la democratització del país, la petició d'establir un salari mínim mensual de 1.200 lliures (uns 150 euros) va tenir un paper important per a mobilitzar les capes més populars. Tot just fa una setmana, infermeres, estibadors, conductors del transport públic i mestres de primària estatals feien vaga per a demanar més bones condicions laborals. Les protestes dels docents, que va motivar la suspensió de la primera setmana del curs escolar, es va fer notar especialment, i trasbalsà la vida de milions de famílies.

En part, l'explosió de les vagues és fruit del final de la tutela que l'estat havia exercit sobre el moviment sindical. Aquests darrers mesos, s'han creat 130 nous sindicats per a poder canalitzar unes demandes laborals ofegades per la dictadura. Sens dubte, la manca de legitimitat –i la interinitat– de l'actual govern no ajuda a resoldre aquests conflictes laborals, que podrien derivar cap a una vaga general, cosa que tornaria a encendre la metxa revolucionària.

Així doncs, els desafiaments econòmics del primer govern democràtic seran majúsculs i, per tant, les expectatives, difícils de satisfer. Entre les decisions més importants, hi haurà la continuació de les impopulars polítiques de liberalització econòmica de Mubàrak, que van menar a un gran augment de les desigualtats socials, i que són percebudes com una font de corrupteles. De fet, la privatització de les empreses estatals va servir per a enriquir un grup reduït d'homes de negocis afins al règim, una pràctica que l'economista Hisham Talaat Mustafa va definir com a *crony capitalism* ('capitalisme dels amiguets').

Ricard González